
МЕДИА МОНИТОРИНГ

25 ноември 2013 г.

Източник: btvnews.bg

Заглавие: Русе се бори с клошарите, правещи бизнес от отпадъци

Проверките са както за нарочно разпилени отпадъци около контейнерите, така и за наличието на лични документи

Линк: <http://btvnews.bg/article/bulgaria/regionalni-novini/ruse-se-bori-s-klosharite-praveshti-biznes-ot-otpadatsi.html>

Текст: Община Русе започна кампания срещу клошарите, занимаващи се с "контейнерен бизнес" в рамките на града, предаде БГНЕС. Само за седмица контролните органи са издали 9 предупредителни протокола. Досега също са се извършвали контролни проверки, но те са били предимно по инициатива и сигнали на граждани за разпилени отпадъци около местата за сметосъбиране. От миналата седмица по инициатива на кмета на град Русе Пламен Стоилов са започнали засилени проверки по определен график, включващ всички квартали на Русе. Те се провеждат всяка седмица в един ден и в тях участват няколко институции. При първата проверка са били съставени 7 предупредителни протокола, а тази седмица акцията е била по централните улици "А. Кънчев", "Муткурова" и "П.Д. Петков", като в нарушение са били хванати само двама клошари. Самите те са споделили пред контролните органи, че знаят за предприетата инициатива срещу тях от страна на Общината и се съобразяват със започналите проверки. В резултат рязко са намалели нарушенията от страна на клошарите, констатира от Общината. Проверките са както за нарочно разпилени отпадъци около контейнерите, така и за наличието на лични документи и на паспорти на придружаващите клошарите кучета. Засега се издават само предупредителни протоколи, но според наредба на Общинския съвет, санкцията при повторно констатирано нарушение може да достигне до 200 лева. "Лошото, е че клошарите са организирани от определени хора и правят един сериозен бизнес, който обаче реално пречи на ефикасното разделно сметосъбиране", категоричен е кметът Пламен Стоилов.

Източник: dariknews.bg

Заглавие: Стартира изграждането на ново депо за отпадъци в региона

Линк: http://dariknews.bg/view_article.php?article_id=1178840

Текст: На 25 ноември от 11:00 часа в село Санадиново, община Никопол ще бъде направена първата копка, даваща началото на изграждането на регионалната система за управление на отпадъците в регион Левски - Никопол.

Бенефициент по проекта е Община Никопол, в партньорство с общините Белене, Левски, Свищов и Павликени. Общата стойност на проекта е над 43 млн.лв. Европейският фонд за регионално развитие на Европейския съюз отпуска 34.64 милиона, а от държавния бюджет са дадени над 6 милиона. Петте общини също участват в проекта със собствен принос от 2 418 545 лв. Участие в церемонията ще вземат представители на МОСВ, народни представители от Плевен и Велико Търново, областните управители на

двата градз, както и кметовете на общините партньори от Регион Левски - Емил Бебенов(Никопол), Любка Александрова(Левски), Момчил Спасов(Белене), Станислав Благов(Свищов) и Емануил Манолов(Павликени). В церемонията ще се включат и представители на фирмата - изпълнител на строително-монтажните работи.

Източник: focus-news.net

Заглавие: Най-често във варненско незаконните сметища замърсяват с битови и строителни отпадъци

Линк: <http://www.focus-news.net/news/2013/11/24/1852001/nay-chesto-vav-varnensko-nezakonnite-smetishta-zamarsyavat-s-bitovi-i-stroitelni-otpadatsi.html>

Текст: По отношение дейностите с отпадъци мониторинг се осъществява от Изпълнителната агенция по околна среда, чрез поддържането на публични регистри и база данни. Ангажиментите на РИОСВ свързани с поддържането на публичните регистри се свеждат до предоставяне на регулярна информация за издадените документи за дейности с отпадъци и тези с прекратено действие. Това съобщи за Радио „Фокус”-Варна Цветелина Ковачева, младши експерт в Регионалната инспекция по околната среда и води - Варна.

По отношение на незаконните сметища и замърсяванията с отпадъци, РИОСВ-Варна осъществява контрол съвместно с представители на съответните общински администрации, като основен проблем се оказва наличието на локални замърсявания с битови и строителни отпадъци в границите на населените места и извън тях, поясни Ковачева. Тя подчерта, че осъществяването на контрол по предотвратяване на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места, създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им е отговорност и задължение на общините.

Източник: nostop.bg

Заглавие: Читалища и детски градини няма да плащат такса "Битови отпадъци"

Решението предстои да бъде взето на 28 ноември 2013 г.

Линк:

<http://www.nostop.bg/news/details/3506/12/%D0%A7%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%89%D0%B0-%D0%B8-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%BD%D1%8F%D0%BC%D0%B0-%D0%B4%D0%B0-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D1%82-%D1%82%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B0--%D0%91%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-.html>

Текст: Обединените детски заведения, Детския комплекс в града, като и читалищата, намиращи се на територията на Община Панагюрище, се предвижда да бъдат освободени от заплащането на такса за битови отпадъци през 2014 г. Това решение предстои да бъде взето на 28 ноември 2013 година, когато ще се проведе редовното заседание на Общинския съвет в Панагюрище. Припомняме, че с решения на Общинския съвет, читалищата, намиращи се на територията на община Панагюрище, бяха освободени от заплащане на такса "Битови отпадъци" за 2011 и 2012 година само за имотите, в които извършват основната си дейност. За тези, в които се извършва стопанска дейност, се дължи такса за битови отпадъци за съответните години. За първи път миналата години бяха освободени от заплащането на таксата детските градини и Обединен детски комплекс.

Източник: dnevnik.bg

Заглавие: Евгения Ташева: Клошарите допринасят за рециклирането между 2 и 4 пъти повече от системата с цветните кофи у нас

Линк:

http://www.dnevnik.bg/biznes/intervju/2013/11/25/2189504_evgeniia_tasheva_klosharite_doprinasiat_za/

Текст: *Потърсхмe за мнение за ситуацията в момента с разделното събиране на отпадъците у нас и по-конкретно в София с Евгения Ташева, която е експерт по темите за отпадъците и тяхното ползотворно усвояване. Тя е координатор на проекта "Нулеви отпадъци" в природозащитната организация "За Земята" - член на Friends of the Earth Europe*

– Какво са отпадъците в България, ако изходим от подхода към тях: проблем, с който трябва да се преборим, или ресурс, от който печелим?

– В България продължаваме да говорим за боклуци, докато всъщност всеки от нас е данъкоплатец и купувач на стоки и е логично да желае парите, които плаща за такса смет и такса за рециклирането, включена в цената на продуктите им, да бъдат харчени целесъобразно – за полезно използване на суровините. В момента парите ни отиват за унищожаването им или заравянето им, с което не само се разхищават средства, но преди всичко вреди на здравето и околната ни среда.

И управниците, и обикновените хората у нас все още гледат на отпадъците като на проблем. Как ги възприемаме зависи не само от дългосрочна политика за образование и възпитание на обществени навици, но дори и от думите, които използваме. Общините, регионите и държавите, които постигат качествена и количествена промяна в управлението на отпадъците, вече не използват думите боклуци и отпадъци, а говорят за ресурси, материали или суровини.

Време е да спрем да "управляваме отпадъци" – нещо ненужно и нежелано, защото това предполага, че трябва да се отървем от тях, да ги унищожим. За съжаление в България продължаваме да се опитваме "да си сметем боклука под килима", като го трупаме на сметища или – както става "модерно", го изгаряме. Това е мислене и поведение, което принадлежи на Средновековието.

С тази разлика, че в Средновековието такова поведение не е било толкова страшно, защото боклукът се е състоял от растителни и животински отпадъци, които изгниват бързо, текстил и инертни материали като глина, стъкло, камък. Тогава е нямало пластмаси и други разнородни смеси от материали, съдържащи вещества, които далеч не са безвредни.

– Какво трябва да се промени в нашия светоглед тогава?

– Време е да започнем да мислим за отпадъците като материали, които, ако са правилно и умно наместени в икономиката, ще се превърнат в суровини, захранващи местното производство. По този начин не само спестяваме от вноса или добива на свежи суровини (който в повечето случаи има тежък

отрицателен отпечатък върху природата и човешкото здраве по света и у нас), но така се откриват и нови зелени работни места. Пак е време за "вторични суровини".

От близо десет години Майкъл Браунгарт и Уилям Макдона – бащите на идеята "от люлка до люлка", говорят за отпадъците като за храна. Органичните гниещи отпадъци са буквално "храна за земята".

Възстановявайки плодородието на почвата под формата на компост, те хранят и нас. От друга страна, материалите като пластмаса, метали, стъкло, хартия и картон са "храна" за технологичните цикли в производството. Без суровини, т.е. "технологична храна", не може да има производство на материални продукти.

Крайната цел на подхода "от люлка до люлка" е преобразуването на икономическите, материалните и производствените цикли, така че да не текат линейно: добив и влагане на суровини -> преобразуване в продукти -> употреба -> изхвърляне, т.е. трайна загуба на тези суровини и оттам необходимостта за извличане на нови, това е настоящият модел "от люлка до гроб". Той трябва да се замени от модела "от люлка до люлка", при който материалите образуват затворен кръг: вече добитите суровини се въртят безкрайно или максимално (в зависимост от свойствата) дълго в икономиката.

– Защо тогава този ресурс масово не се цени у нас?

– Защото от момента на спиране на масовото събиране и предаване на вторични суровини от края на 80-те до днес се промениха много неща. Първо, пазарът сега е наводнен със стоки, които са нетрайни, некачествени, не подлежат на поправка или рециклиране и вървят в пакет с множество излишни опаковки, повечето от които също не подлежат на рециклиране или повторна употреба. Единствено изключение правят все още

бирените бутилки, за които има депозит. Лавинообразното настъпление на пластмасата, това, че тя ни заобикаля навсякъде, я обезценява в нашите очи. Най-голямата вина на всички български правителства до момента е пълното

безхаберие по отношение на екологичното образование -

последните 15 години са напълно пропиляна възможност. Ако хората не се научат още в училище, дори и в детската градина, че нещата, които не са ни нужни, все пак имат стойност, ще им е много по-трудно да възприемат този урок по-късно, когато са вече възрастни. Най-важното нещо винаги е било децата да разберат, че нещата не бива да бъдат изхвърляни немарливо и нехайно, да се научат да различават материалите и тяхната полезност. Децата могат да бъдат учители на своите родители в това отношение. Като цяло нито общините, нито държавните институции полагат смислени усилия за въздействие върху масовото съзнание, а без тях вижданията и поведението на хората трудно ще се променят от само себе си. Институциите най-често използват оправданието, че хората няма културата да разделят отпадъците и затова рециклирането в България не върви. Но това е лицемерен аргумент, защото представя само едната половина от причината. Другата, по-важна половина, е, че просто не се отделят (достатъчно) средства и усилия за екообразование за деца и възрастни. Нужна е промяна на светогледа на политиците и хората, които вземат решенията, и лично на всеки човек, за да започнем да виждаме стойността, която се крие в отпадъците.

Има ли все пак някакво движение в позитивна посока последните години?

През последните 15 години сме на заден ход. "Завод за отпадъци" е изключително подходящо название за съоръжението, което Столичната община с късогледо упорство успя най-сетне да осигури за София. Заводът ще се захранва с боклук и по един високотехнологичен и забележително скъп начин ще произвежда пак боклук. Съоръжението ще приема смесените твърди битови отпадъци от града, ще ги разделя и раздробява чрез поредица от сложни процеси, а крайните "изделия" ще са си пак отпадъци, но с леко изменени физически и химически качества и прегрупирани в четири основни категории.

В числа нещата стоят така: при входящи 410 хиляди тона смесени битови отпадъци годишно изходящите "продукти" са: над 113 хил. тона (28%) отпадъци - за да се запълва новото сметище до гара Яна, близо 14 хил. тона (3%) вторични суровини за рециклиране, около 70 хил. тона (17%) "стабилизирани" органични отпадъци и над 154 хил. тона (38%) по-калорични отпадъци, предназначени за използване като гориво в "Топлофикация - София".

"Биостабилизираната" органика, която за благозвучие наричат компост, представляват вече изгнилите

биоотпадъци, примесени с най-разнообразни замърсители от смесения боклук - тежки метали, пластмаси и др. и е напълно неподходяща за приложение в селското стопанство. Този продукт е приложим единствено за рекултивация на замърсени терени - мини, сметища. Поради ниската себестойност и големите количества на този продукт (70 хил. тона годишно!), разходите за извозването му до отдалечени мини ще са големи, а приходите - никакви. Още една причина за покачване на такса смет. При липса на купувач, тези тонове ще отиват за "рекултивация" на новото сметище, като доведат до значително по-бързо запълване на обема му. Вратичка в европейското законодателство позволява на България да включва тези отпадъци при изчисляването за постигане на целите за рециклиране на 50% от отпадъците до 2020 г. Така постигаме

"счетоводно" опазване на природата.

Най-сериозният проблем с този завод е, че основната му задача е да произвежда отпадъци за изгаряне в ТЕЦ – 154 хил. тона годишно. На фона на ужасното качество на въздуха в София този замисъл на общината ще добави още един много съществен източник на фини прахови частици в града, които и сега значително надвишават допустимите норми.

Здравните рискове, свързани с регулираните от закона ФПЧ 10 и ФПЧ 2.5 - белодробни, сърдечно-съдови, ракови и репродуктивни заболявания - важат с още по-голяма сила и за ултрафините прахови частици (още наричани наночастици), които проникват дори в кръвообращението и костния мозък и които не се контролират от закона.

Не на последно място, при изгарянето на отпадъци се отделят най-токсичните известни на човека вещества - диоксини и фурани. Независимо какво твърдят консултанти, министерски или общински служители относно "най-добри налични технологии" и пълно спазване на законодателството и нормите за замърсяване, страшната истина е, че в България не разполагаме с необходимата лабораторна техника за измерване на наличието на тези вещества - нито във въздуха, нито в храните или човешкото тяло.

– Какъв е главният проблем с разделното събиране на отпадъците у нас?

– Нещата не се случват, защото тези, от които зависи, не желаят това.

Производителите и вносителите на опаковани стоки - а това вече са почти всички неща, които използваме ден след ден - би трябвало да плащат за рециклирането на опаковките си. Но, от една страна, немалка част от пластмасовите и сложностъставните (напр. тетрапак) опаковки по технически или икономически причини не подлежат на рециклиране (лош продукт дизайн!), а от друга - това, което плащат те на организациите за оползотворяване (ОО), не е достатъчно, за да покрие разходите за една наистина работеща система за разделно събиране, при която далеч не е важно само това колко са кофите или колко често се събират.

– А откъде трябва да се тръгне, за да заработи системата?

– Най-важно е хората да бъдат спечелени за идеята да разделят своите отпадъци. 99 от 100 души в София ще ви кажат, че не вярват, че съдържанието на цветните контейнери се рециклира, и смятат, че отива на същото място като смесения боклук от сивите кофи. Независимо дали това е така или не, при такава **пълна загуба на доверие**

няма как да се случва разделното събиране. Наличието на няколко различни организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки не е проблем само по себе си, но липсата на обща, масова и координирана информационна кампания, както и различните системи за разделяне, които те ползват (два контейнера, три контейнера) - това очевидно е проблем.

Друга пречка е анонимността,

която уличните контейнери позволяват. Всеки безнаказано може да изхвърля неразделени отпадъци в цветните кофи или опаковки в сивите кофи, или опасни отпадъци в които и да било кофи. В много големи и гъсто населени градове по света е въведена система за събиране, при която контейнерите не са общи и на улицата, а се водят на определена жилищна сграда, отговорността за правилното им използване вече е по-конкретна и могат да се налагат санкции.

Трети основен момент е липсата на стимул - след като изоставяме модела с пунктовете за вторични суровини, при които човек получава пари в замяна на материали, трябва да последва друг вид мотивация. Най-прекият начин е чрез такса смет - например колкото повече смесени отпадъци изхвърляш, толкова повече плащаш. Тогава разбираш, че е по-евтино да ги разделяш. Но това изисква

реформа на начина, по който общините водят регистри на жителите, на начина, по който се събират отпадъците и най-плашещото за общините – на начина, по който се изчислява и събира такса смет. Общините по света, които са проявили достатъчно далновидност, за да извършат такива реформи, виждат много бързо ползата от тях. В рамките на по-малко от една година количествата отпадъци за депониране рязко намаляват - в някои случаи спадат от 80% на 18%, а количеството и качеството на събраните разделно вторични суровини, които носят преки приходи, се увеличава.

Бедата е там, че кметовете - а те са хората, които отговарят за прилагане на практика на европейското и националното законодателство в сферата на отпадъците - разчитат предимно на организациите с цветните контейнери за организиране на разделното събиране. Както виждаме, това не е достатъчно, а е нужна дългосрочна стратегия, включително и "постоянна" програма за комуникация и образование на хората.

– Как ще коментирате тезата, че генералният проблем с разделното събиране е паралелното съществуване на организациите по оползотворяване и т.нар. клошари?

– Би било добре такива твърдения да бъдат подкрепяни с конкретни данни за тези организации, като например колко точно ресурс влагат и в какви точно дейности, какви количества материали рециклират и къде; колко тона отпадъци извозват от цветните контейнери и след разделянето им колко остават и са годни за рециклиране...

Повече прозрачност в работата на тези организации ще е изключително полезна първа стъпка за изграждане на обществено доверие в техните системи за разделно събиране - а оттам и за подобряване на резултатността от тези системи.

– Вие какво мислите за клошарите?

– Нека фактите да говорят. В София цветните контейнери са в най-добрия случай една десета от всички контейнери по улиците. Не е голяма тайна, че съдържанието на цветните и сивите контейнери е почти еднакво. Клошарите вадят вторични суровини от всички контейнери. Значи чисто статистически - най-вече от сивите.

Нашата минимална преценка – въз основа на данни от консултантски доклади за отпадъците в София сочи, че с това се занимават поне 2500 души, които през 2010 г. са предали за рециклиране между два и четири пъти повече от количеството, рециклирано чрез цветните кофи.

Пак за София през 2010 г.: докато организациите за оползотворяване са допринесли за рециклирането на близо 2% от общо 13% рециклирани отпадъци, клошарите са допринесли с близо 8%. Това означава по-малко боклуци за сметището, повече спестени суровини и повече хора, осигурили поне част от препитанието си.

По данни на Европейския съюз за 2013 г. България е с най-висок процент на хора, страдащи от крайна бедност (близо 43% общо), както и с два пъти по-висок от средната за ЕС стойност за дългосрочно безработни хора - близо 7%. При положение че някаква част от хората, които се крият зад тези проценти, всъщност намират начин да се препитават, като "спасяват" част от материалите, които другите проценти небрежно смесват и изхвърлят в контейнерите, е изключително странно, че в нито една национална или общинска програма, стратегия или план не се споменава нито дума за въпросните клошари.

Щом играят толкова значима роля за управлението на отпадъците в столицата, притеснително е, че нито общината, нито компетентните държавни органи не предприемат абсолютно никакви действия за анализ на ситуацията и търсене на стратегически решения. Един възможен сценарий е интегрирането на тези хора в системата - чрез кооперативи, синдикати, микропредприятия, социални предприятия. Клошари има във всеки голям град по целия свят - Индия, Бразилия, Белгия, и някои от тях се обединяват и организират, за да търсят по-достоеен статут. Организациите по оползотворяване, вместо да се оплакват от тях, всъщност им плащат за услугата, че събират, разделят и подготвят за рециклиране техните материали.

В София доста магазини неофициално работят с клошарите, като им подготвят и предават своите кашони - ето как естествено нещата могат да работят.

– Какво ви е мнението за пунктовете за вторични суровини?

– Доколкото клошарите работят с пунктовете, това е част от паралелната система за разделно събиране, която все още дава значително по-добри резултати в София. Както и при организациите за оползотворяване, при пунктовете също има нужда от повече прозрачност на потоците материали и пари, както и от контрол, за да няма замърсяване или други нелегални практики. Имайки предвид, че не е изключено още от догодина тези пунктове да започнат да се превръщат в общински площадки за предаване на вторични суровини и други специфични домакински отпадъци (елтехника, мебели, опасни и др.), те определено ще продължават да играят важна роля в управлението на отпадъците. Дали си пречат или не с организациите зависи до голяма степен от гъвкавостта и съобразителността на последните, както и на общината.